

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΛΙΕΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΚΥΒΙΔΕΣ

Το χωριό που μετακόμισε από την πλαγιά
στο λόφο ...

Λύκειο Αγίου Σπυρίδωνα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Το χωριό Κυβίδες ήταν ένα αμιγές ελληνικό χωριό, σχεδόν 23 χλμ Β.Δ της Λεμεσού και υφίσταται τουλάχιστον από την περίοδο της Φραγκοκρατίας (1192-1489 μ. Χ). Ο παλιός οικισμός ήταν κτισμένος σε υψόμετρο 520 μέτρων, σε μια σχετικά απότομη βουνοπλαγιά που κρίθηκε επικίνδυνη εξαιτίας των κατολισθήσεων. Οι κάτοικοι του παλιού χωριού, που σύμφωνα με την απογραφή του 1973 ήταν 539, μεταφέρθηκαν στο νέο χωριό το 1970.
- Το νέο χωριό, 2,5 χλμ Β.Δ του παλιού χωριού, κτίστηκε πιο ψηλά σε υψόμετρο 580 μέτρων, σε περιοχή με ήπιο ανάγλυφο.
- Το εγκαταλελειμμένο χωριό παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Είναι κτισμένο σε απότομη πλαγιά σε υψόμετρο 520 μέτρων, διατηρεί τη γραφικότητά και την ομορφιά του, συνθέτοντας έτσι εικόνες από το παρελθόν.

Ονομασία

Για την ονομασία του χωριού υπάρχουν οι ακόλουθες εκδοχές:

- Την περίοδο της Φραγκοκρατίας (1192-1489 μ.Χ), στις Πάνω Κυβίδες κατοικούσε γνωστή μεσαιωνική οικογένεια ευγενών της Κύπρου «ντε Κιβίδες», (de Chivides). Δυστυχώς, όμως, δεν μπορούμε να γνωρίζουμε εάν η μεσαιωνική οικογένεια ντε Κιβίδες πήρε το οικογενειακό της όνομα από το χωριό ή εάν συνέβη το αντίθετο, εάν δηλαδή το χωριό πήρε το όνομά του από την οικογένεια.
- Από την κυβιδιώτικη πέτρα που έβγαινε από τη γη με φυσικό τρόπο σε μορφή κύβου.

Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια, τόμος 7, σελ.81

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΜΕΡΟΣ Α': Το ιστορικό της μεταφοράς
- ΜΕΡΟΣ Β': Το παλιό χωριό
- ΜΕΡΟΣ Γ': Το νέο χωριό

Μέρος Α΄

Το ιστορικό της μεταφοράς

- Το Χειμώνα του 1958 ολόκληρο το χωριό κινδύνευσε να παρασυρθεί από τις καταστροφικές πλημμύρες.
- Το κλιμάκιο της διοίκησης Λεμεσού σε έκθεση του προς τον Άγγλο Κυβερνήτη διαπιστώνει πως κυρίαρχες αιτίες αυτών των προβλημάτων ήταν:
- *Η κακή θέση του χωριού, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου ήταν κτισμένο στην απότομη κατωφέρεια μιας βουνοπλαγιάς, και*
- *Τα κακοκτισμένα σπίτια.*
- Έτσι, τα νερά της βροχής δεν ήταν δυνατό ν' απορροφηθούν από το σκληρό υπέδαφος, δημιουργώντας με την πάροδο των χρόνων υγρασία και διάβρωση με κίνδυνο να καταρρεύσουν.

Βουλευταὶ ἐπεσκέφθησαν τὸ χωρίον "Ἄνω Κυβίδες"

Ζευγος γερόντων ἠρνήθησαν νὰ μεταφερθοῦν, ἐπιμένοντες νὰ ἀποθάνουν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγεννήθησαν.

ΛΕΜΕΣΟΣ, 15 (Τοῦ ἀναπο-
ριτοῦ μας). — Προσκληθεὶ τῶν
Ἀρχῶν τῆς κοινότητος ἐπεσκέ-
φησαν σήμερον τὸ χωρίον "Ἄνω
Κυβίδες οἱ Βουλευταὶ κ.κ. Δά-
νης Παναγίδης, Χριστόδουλος
Μιχαηλίδης καὶ Γιάγκος Παταμί-
ης, ὁ κ. Νίκος Ζαδρός, ἐκπρό-
σωπος τοῦ Ἐπαρχοῦ Λεμεσοῦ,
ἐπιπροσώποι τοῦ τύπου καὶ ἀρ-
ιῶν τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς

ἐπιτόπιον ἐξέτασιν τῶν προδλη-
μάτων τοῦ χωρίου.

Εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ χωρίου ὑ-
πεδέχθησαν τοὺς ὁ ἱερεὺς Πα-
πα-Νεακλῆς, ὁ Κοινοτάρχης κ.
Σοφοκλῆς, ὁ διδάσκαλος κ. Δη-
μος Βύρωνος, οἱ μαθηταὶ μετ'
τῶν λαδάρων τῶν καὶ σύμπασα
ἡ κοινότης.

Ἄπαντῶν εἰς προσφώνησιν τοῦ
διδασκάλου κ. Βύρωνος, ὁ Βου-
λευτῆς κ. Χρ. Μιχαηλίδης ἠγα-
ρίστησε τοὺς κατοικοὺς Πάνω
Κυβίδων διὰ τὴν θερμὴν ὑποδο-
χὴν, ἡ ὁποία τοὺς ἐπιφύλαχθη
καὶ ἐτόνισαν, ὅτι οἱ Βουλευταὶ
Λεμεσοῦ παρακολουθοῦν μὲ ἐξαι-
ρητικὸν ἐνδιαφέρον τὸ δρᾶμα τοῦ
χωρίου, ὑποσχισθεὶς ὅτι θὰ ἐρ-
γασθοῦν διὰ τὴν ριζικὴν λύσιν
τοῦ θέματος τῆς μετοικησεως
τῶν κατοίκων.

"Ἦδη ἅπαντες οἱ κάτοικοι ἐγ-
κατεστάθησαν εἰς Ἅγιον Ἄμι-
δρόσιον (Λεμεσοῦ), πλὴν τοῦ
Παναγιώτη Πολυκάρπου καὶ τῆς
συζύγου του Ἑλένης, ἡλικίας
80 ἐτῶν, οἵτινες ἐπιμένουν νὰ
ἀποθάνουν εἰς τὸν τόπον, ὅπου
ἐγεννήθησαν.

Οἱ μετοικήσαντες εἶναι αἱ οἰ-
κογένειαι Πολυδώρου Νεδάρχου
(9 άτομα), Χρυσοστόμου Εὐαγ-
γέλου (5 άτομα), Νεδάρχου Θρα-
σιπέλλου (6 άτομα), Ἀνδρέα
Ἀλκιβιάδου (4 άτομα), Ἀρι-
στοτέλους Μινηλῆ (5 άτομα) ἡ

Το χειμῶνα του 1962 τέσσερα σπίτια γκρεμίστηκαν
ταυτόχρονα.

Στις 9.6.1963, ἡμέρα Σάββατο, πραγματοποιήθηκε
Παγκοινοτική Συγκέντρωση με επικεφαλῆς το δάσκαλο
του χωριοῦ Δήμο Βύρωνος. Σύσσωμη ἡ κοινότητα
ἀποφάσισε τὴ μετατόπιση τοῦ χωριοῦ σε πιο ἀσφαλὴ
περιοχὴ.

Στις 10.6.63, ἡμέρα Κυριακή, ἐπισκέφτηκαν τὸ χωριὸ ο
Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Κληρίδης, ὁ Ὑπουργὸς
Ἐσωτερικῶν κ. Γιωρκάτζης, ὁ Ἐπαρχος Λεμεσοῦ κ.
Βενιαμίν καὶ ἄλλοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες, μαζί με τοὺς
Βουλευτὲς Λεμεσοῦ.

Ὅλοι συμφώνησαν καὶ ὑποσχέθηκαν «ριζικὴν λύσιν τοῦ
προβλήματος», τὴ μεταφορὰ δηλαδὴ τοῦ χωριοῦ σε πιο
ἀσφαλὲς σημείο.

Ἡ εφημερίδα ΑΓΩΝ (16.2.63) σε ἄρθρο τῆς προβάλλει τὸ
θέμα. Δημοσιεύει μάλιστα τὴν ἀπάντηση ζεύγους
ἠλικιωμένων που ἀρνούνται νὰ μεταφερθοῦν,
ἐπιμένοντας νὰ πεθάνουν στὸν τόπο που γεννήθηκαν!

ΑΓΩΝ
16.2.63

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΑΝΩ ΚΥΒΙΔΩΝ ΕΖΗΤΗΣΑΝ ΟΠΩΣ ΕΠΙΣΠΕΥΣΘΗ Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΝΕΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Μετώκησαν προχθές Κυριακὴν αἱ πρῶται ὀκτώ
οικογένειαι εἰς Ἅγιον Ἀμβρόσιον.

Ἐγένετο προχθές ἐν μέσῳ συγκινητικῆς ἀτμοσφαιρας, παρουσίας τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κ. Νίκου Ζαδρουῦ, καὶ τῶν βουλευτῶν κ.κ. Δάφνη Παναγίδη, Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ Γιάγκου Ποταμίτη, ἡ μετοίκησις τῶν πρῶτων ὀκτῶ οικογενειῶν τοῦ χωρίου Ἄνω Κυβίδες τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, εἰς τὸ παρακείμενον χωρίον τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου.

Ἀπὸ ἐνωρίς τὴν πρῶταν τῆς Κυριακῆς ὁ Ἐπαρχιακὸς Ἐπιθεωρητὴς καὶ οἱ προαναφερθέντες βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἀφίκοντο εἰς Ἄνω Κυβίδες διὰ νὰ μελετήσουν ἐπὶ τόπου τὴν πραγματικὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος, καὶ νὰ παρακολουθήσουν τὴν μετοίκησιν τῶν πρῶτων ὀκτῶ οικογενειῶν, αἱ ὁποῖαι μὲ πόνον ψυχῆς ἐγκαταλείπουν τὸ χωρίον των, μεταβαίνοντες εἰς ἄλλο, ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ γλυτώσουν τὴν ζωὴν των. Ἡ συγκινητικὴ ἀτμόσφαιρα ἐθάρσεν εἰς τὸ ἀ-

ποκορύφωμά της ὅταν εἰς γέρον ὑπὲρ ὄγδοηκοντούτης ἠρνήθη νὰ μετοικήσῃ λέγων· Ἐγὼ ἐν νῆα μείνω δαίματι ποῦ ἐγεννήθηκα, δαίματι ποῦ ἔθασα τοὺς γονεῖς μου τρεῖς τοὺς συγγενεῖς μου. Ἐφ' ἧς κω ποῦ τὸ χωρὶν μου. Δαίματι θὰ πεθάνω».

Πρὸ τῆς μετοικήσεως τῶν ὀκτῶ οικογενειῶν, ὁλόκληρο ἡ κοινότης Ἄνω Κυβίδων παρέθεσε γεῦμα πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν καὶ τοὺς Βουλευτάς, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ ἔθεσαν τὸ ζήτημα ἐπιστεύσεως τῆς ἀνεγέρσεως νέου οἰκισμοῦ εἰς τὴν παρακείμενην περιοχὴν «Τράπεζα».

Αἱ ὀκτῶ οικογένειαι, συμποσούμεναι εἰς 33 άτομα, αἱ ὁποῖαι ἐγκατέλειψαν προχθές τὰς οἰκίας των εἶναι: τοῦ Πολυδώρου Νεάρχου, Χρισστοῦ μου Εὐαγγέλου, Νεάρχου Θρασυβούλου, Ἀνδρέα Ἀλκιβιάδη, Ἀριστέλη Μιχαήλ, Καλλιστίνης Μιχαήλ, Παναγιώτη Τσιουπανῆ καὶ Κοκκοῦ Πιτοῦ.

Πατρίς, 16.2.65

Τα γκρεμισμένα σπίτια αυξάνονταν και 8 οικογένειες μεταφέρθηκαν στο διπλανό χωριό Άγιος Αμβρόσιος, σύμφωνα με άρθρο της εφημερίδας Πατρίς (16.2.65).

Στις 24.2.1965, στην περιοχή του σταθμού Αγγελικής κτίστηκε μια παράγκα για να στεγάσει προσωρινά 30 οικογένειες που έμειναν άστεγες.

Στις 12.4.1965 η Επιτροπή Μετατόπισης Κυβίδων αποτελούμενη από το Δ/ντή του Σχολείου Δήμο Βύρωνος, τον Κοινοτάρχη Σοφοκλή Ιωάννου, τον ιερέα Παπα-Νεοκλή Δημάκη, συνοδευόμενοι από τους Βουλευτές Λεμεσοῦ και τον αρχιτέκτονα Φώτη Κολακίδη, του οποίου το γραφείο είχε ετοιμάσει δωρεάν σχετική μελέτη για το πρόβλημα των Κυβίδων, επισκέφθηκε τον Πρόεδρο Μακάριο στο Προεδρικό Μέγαρο στις 11.30 π.μ. ως ύστατη προσπάθεια.

Ο Μακάριος παραχώρησε £10.000 ως πρώτο βήμα για τη μετατόπιση. Η αντιπροσωπεία υποσχέθηκε να μετονομάσει το χωριό από Κυβίδες σε ΜΑΚΑΡΙΑ.

- Ο χωρισμός των οικοπέδων άρχισε τον Οκτώβριο του 1965. Το χωριό ολοκληρώθηκε το 1971.
- Την εργασία ανέλαβε η Ολυμπιακή Εταιρεία Οικοδομών έναντι £99.000.
- Σύμφωνα με την εφημερίδα Μάχη σε άρθρο της στις 12.12.70 παραδόθηκαν στους κατοίκους 95 νέες οικίες και νέο σχολείο έναντι £124.000. Η εκκλησία του Αγ. Παντελεήμονα θα παραδιδόταν αργότερα έναντι £ 16.500.
- Μεταφέρθηκαν συνολικά γύρω στα 500 άτομα και το παλιό χωριό τέθηκε σε καραντίνα.
- Τα εγκαίνια του νέου χωριού έγιναν από τον τότε πρόεδρο κ. Κυπριανού στις 11.9.82.

Παρεδόθησαν χθές αί νέαι οίκίαι είς τούς κατοίκους Κυβίδων – Κορφῆς

Παρεδόθησαν χθές εις τούς κατοίκους τῶν χωρίων Κυβίδες καί Κορφή αἱ οίκίαι τὰς ὁποίας ἀνήγειρεν ἡ κυβέρνησις μετὰ τὴν μετακίνησιν τῶν χωρίων αὐτῶν ὥστε ῥα ἀπὸ καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους.

Σχετικῶς, ὁ εἰς Λεμεσὸν ἀνταποκριτὴς μας μεταδίδει ὅτι ὁ Ἐπαρχὸς Λεμεσοῦ κ. Ζαχαριάδης ἐπισκέφθη χθές τὰ δύο νέα χωρία Κυβίδες καί Κορφὴ καὶ παρέλαθεν ἀπὸ τὴν ἐργοληπτικὴν ἐται-

ρείαν τὰς νέας κατοικίας, αἱ ὁποῖαι ἀνηγέρθησαν διὰ τὴν μεταστέγασιν τῶν κατοίκων.

Ὀλόκληρον τὸ χωριὸ Κορφὴ κατεστράφη πρὸ διετίας ἀπὸ κατολίσεθον τοῦ ἐδάφους, οἱ δὲ κάτοικοι ἔκτοτε διεβίου ἐν τῶν σκηνῶν.

Συνολικῶς ἀνηγέρθησαν 49 οίκίαι ἀντὶ δαπάνης 58.000 λιρῶν.

Ἐπίσης, κτιζέται νέον σχολεῖον καὶ νέα ἐκκλησία.

Εἰς τὸ χωριὸν Ἐνωθίαις εἰς ἄλλην περιοχὴν ἀνηγέρθησαν 95 νέαι οίκίαι καὶ νέον σχολεῖον ἀντὶ δαπάνης 124.000 λιρῶν.

Συντόμως δὲ θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνέγερσις νέας ἐκκλησίας ἀντὶ δαπάνης 16.500 λιρῶν.

Ὁ Ἐπαρχὸς κ. Ζαχαριάδης, ἀφοῦ παρέλαθε τὰς νέας οίκίας, ἀπὸ τὴν ἐργοληπτικὴν ἐταιρείαν τὰς παρέδωκεν εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν κατοίκων.

Ὁ κ. Ζαχαριάδης, ἀνέφερεν ὅτι τὰ ἐγκαίνια τῶν δύο χωρίων θὰ τελεσθῇ συντόμως ἢ Ἀ.Μ. ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξύ ἔδωκεν ἐντολὴν ὥπως οἱ κάτοικοι, λόγω τοῦ χειμῶνος ἐγκατασταθοῦν εἰς τὰς νέας τῶν οίκίας.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ κάτοικοι τῶν δύο χωρίων ἐξέφρασαν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν κυβέρνησιν τὰς εὐχαριστίας των.

ΜΑΧΗ
12.12.70

Μέρος Β΄

Το Παλιό Χωριό

- Μια επίσκεψη αποκαλύπτει στα μάτια του περιηγητή λιθόστρωτους δρόμους, απομεινάρια σπιτιών, το γερόλακκο, το παντοπωλείο, ένα από τα καφενεία, τη Σ.Π.Ε και την εκκλησία του Αγ. Γεωργίου ακόμη λειτουργήσιμη.
- Όλα τα κτίρια ήταν πετρόκτιστα, δείγματα ημιορεινής αρχιτεκτονικής, οικοδομημένα αμφιθεατρικά στην απότομη βουνοπλαγιά.

18/04/2012

ΣΥΝΕΡΓΑΤ. ΠΙΣΤΟΤ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΥΡΙΑ

18/04/2012

18/04/2012

Τύποι σπιτιών

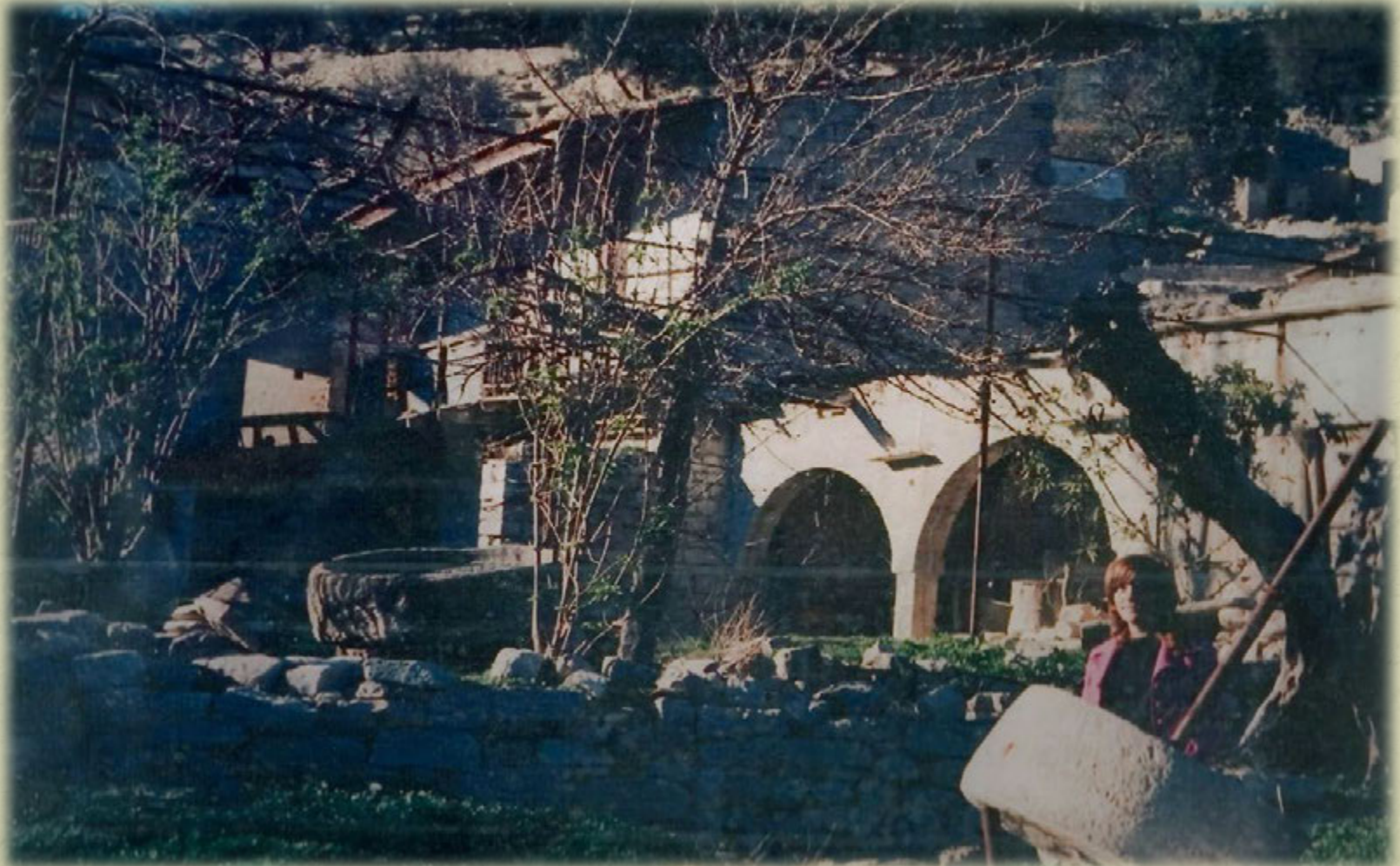
- Μακρινάρι: ήταν ορθογώνιο, υπήρχαν δυο δωμάτια. Το ένα δωμάτιο ήταν το κυρίως σπίτι (φιλοξενούσε όλη την οικογένεια) και το άλλο ήταν το σώσπιτο.

- **Σώσπιτο**: σκοτεινό δωμάτιο, στο εσωτερικό του σπιτιού, λειτουργούσε ως χώρος φύλαξης λαδιού, κρασιού και άλλων προϊόντων. Όταν ήταν υπόγειο, διέμεναν ζώα.

- Παλατιανό: ήταν τετράγωνο και είχε καμάρες. Τα περισσότερα σπίτια ήταν παλάτια.

Βώτα ή Μπότα: Καμαροσκέπαστα σπίτια χωρίς βολίκια. Ήταν κτισμένα με πέτρα και καθόλου ξύλο. Εδώ διέμεναν οι ζευγολάτες κατά τους χειμερινούς μήνες όταν κατέβαιναν από ψηλότερα μέρη για να καλλιεργήσουν τα χωράφια ή να βοσκήσουν.

Τρόπος δόμησης:

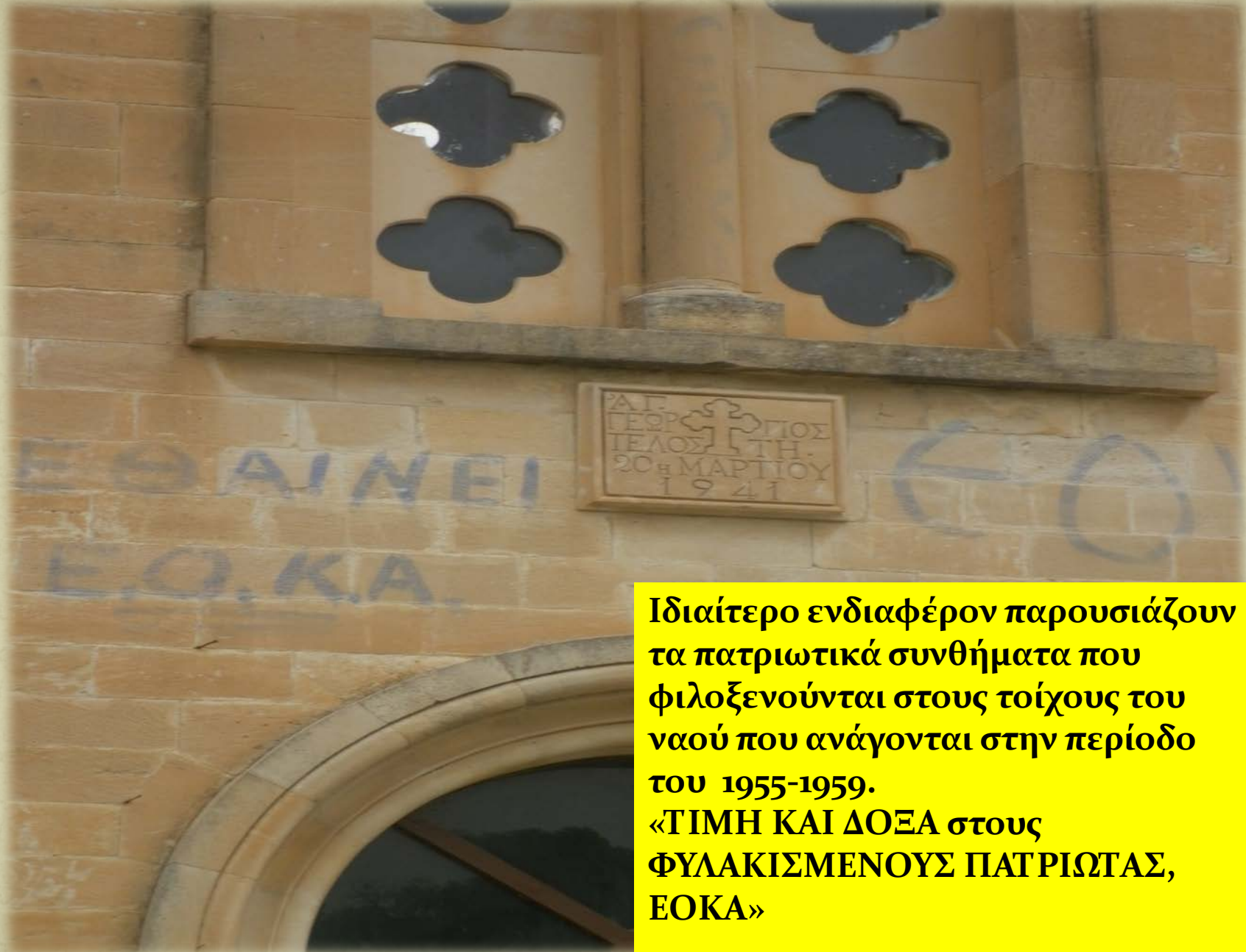
- Ζύμωναν χώμα με άχυρο και το έβαζαν ανάμεσα στις πέτρες ως συνδετικό υλικό.
- Οι δρόμοι ήταν λιθόστρωτοι.

Εκκλησία Αγ. Γεωργίου

- Κεντρικό κτίσμα του χωριού ήταν η εκκλησία του Αγ. Γεωργίου. Κτίστηκε μεταξύ του 1931 και 1941. Φαίνεται ότι αντικατέστησε παλαιότερη εκκλησία του 18^{ου} αι. Διατηρείται μέχρι και σήμερα και τελείται Θεία λειτουργία μια φορά το μήνα.

**Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα πατριωτικά συνθήματα που φιλοξενούνται στους τοίχους του ναού που ανάγονται στην περίοδο του 1955-1959.
«ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ στους ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΥΣ ΠΑΤΡΙΩΤΑΣ, ΕΟΚΑ»**

Σχολείο

- Το Πρώτο σχολείο του χωριού κτίστηκε δίπλα στην εκκλησία το 1930 και είχε μόνο μια αίθουσα.
- Στη συνέχεια το δεύτερο σχολείο κτίστηκε στην άκρη του χωριού. Ήταν ένα πετρόκτιστο κτίριο με δυο αίθουσες διδασκαλίας.
- Το σχολείο ενοικίαζε ένα δωμάτιο, προς €1 το μήνα και το μετέτρεψαν σε Παιδική Λέσχη. Το ενοίκιο πληρωνόταν από εισφορές των παιδιών. Εδώ μαζεύονταν τα παιδιά τ' απογεύματα της Τετάρτης, του Σαββάτου και της Κυριακής, που δεν είχαν σχολείο.
- Κοντά στο σχολείο ήταν το «καμίνι». Αγγειοπλάστες από το Φοινί έρχονταν και έφτιαχναν πιθάρια κατά παραγγελία.

Άρδευση

ΓΕΡΟΛΑΚΚΟΣ

Μέχρι το

1953

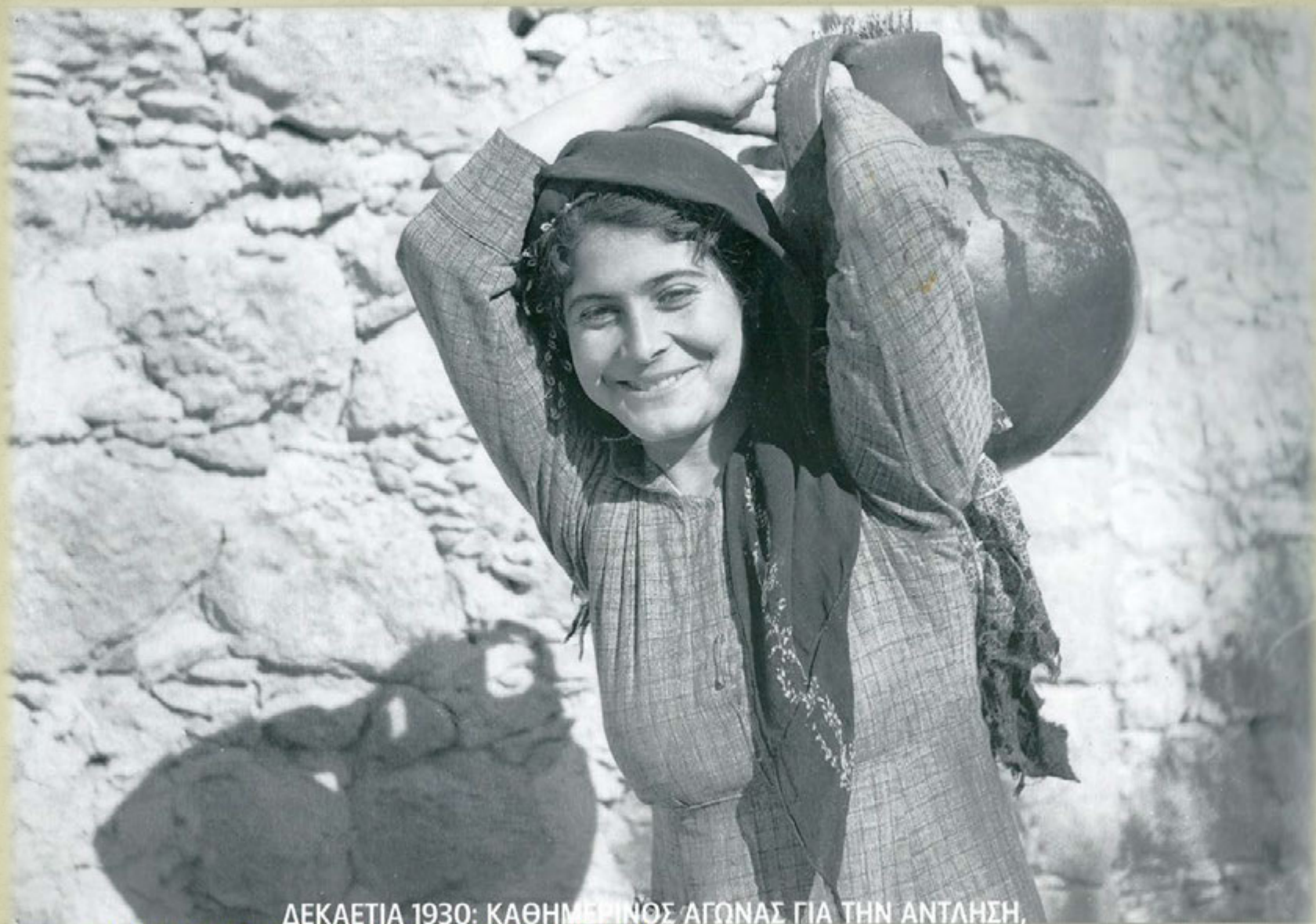
«έπιαναν»

νερό με τον

κουβά σε

συγκεκριμέ-

νες ώρες.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1930: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΛΗΣΗ,
ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗ ΦΥΛΑΞΗ ΝΕΡΟΥ

Βρύσες: Το 1953, έφεραν το νερό διασωληνεμένο από το Βουνί. Λειτουργήσαν 10 βρύσες. Το μετέφεραν με τις στάμνες στα σπίτια τους.

ΛΕΚΑΕΤΙΑ 1950 - ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΡΥΣΗ - ΧΩΡΟΣ ΝΕΡΟΥ ΑΔΜΑ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

ΣΠΕ – Παντοπωλείο

Βρίσκονταν στην είσοδο του χωριού. Στα βόρεια ήταν το Συνεργατικό Παντοπωλείο και στα νότια το γραφείο της Συνεργατικής. Στη μέση υπήρχε καφενείο με μικρή πλατεία.

Ελιοχώρι

Υπάρχει μέχρι σήμερα το «ελιοχώρι» μια περιοχή γεμάτη ελαιόδεντρα που χρονολογούνται από την εποχή των Φράγκων.

Το χωριό είχε δικό του ελιόμυλο, που ανήκε στην εκκλησία του χωριού. Ως το 1965 λειτουργούσε ο ελιόμυλος.

Η διαχείριση του ελιόμυλου γινόταν με προσφορές.

Μέρος Γ΄ Το νέο χωριό

- Οι κάτοικοι μεταφέρθηκαν στα νέα τους σπίτια, τα οποία είχαν ηλεκτρισμό και νερό.
- Όλα τα σπίτια ήταν ομοιόμορφα σε κανονική διάταξη και οι δρόμοι ήταν ευθείς. Το μέγεθος των σπιτιών ήταν ανάλογο με τα μέλη της οικογένειας. Δόθηκαν οικόπεδα για τα ανύπανδρα παιδιά με ευκολίες αποπληρωμής.
- Σήμερα το χωριό έχει γύρω στους 1000 κατοίκους και ακόμα μεγαλώνει.
- Οι περισσότεροι κάτοικοι σήμερα ασχολούνται με δουλειές στην πόλη. Ελάχιστοι ασχολούνται με την πέτρα, τη γεωργία και την κτηνοτροφία όπως συνέβαινε στο παλιό χωριό.

Τύπος σπιτιού του 1971

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ Π. ΚΥΒΙΔΩΝ
Δέν θέλουν
μετονομασία
του χωριού τους
ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ

Με ανοικτή επιστολή προς τον πρόεδρο της Δημοκρατίας, τὰ Εθνικόφρονα Σώματα «Ιωσηφάκης» Πάνω Κυβίδων Λεμεσού επαναλαμβάνουν τήν αντίθεση τών κατοίκων στις προσπάθειες ορισμένων παραγόντων του χωριού νά τό μετονομάσουν σέ «Μακαρία». Τό κείμενο τής επιστολής έχει ως εξής:

«Εξοχώτατε,
«Διά του παρόντος επιθυμούμε όπως επανέλθουμε στό θέμα τής μετονομασίας του χωριού μας από Πάνω Κυβίδες σέ Μακαρία. Τό θέμα αυτό επαγήχε στην επικαιρότητα τούς τελευταίους μήνες και ως πληροφορούμεθα προτίθεσθε σύντομα νά επισκεφθείτε τήν κοινότητα μας γιά νά τελέσετε τὰ εγκαίνια τής μετονομασίας του χωριού μας.

«Λυπούμεθα νά παρατηρήσουμε ότι η απόφασις, εάν βεβαίως έχει επισήμως ληφθή τιαύτη απόφασις, είναι αντίθετη μέ τας απόψεις τής πλειοψηφίας τών κατοίκων. Η πλειοψηφία τών κατοίκων δέν εγκρίνει τήν αλλαγή του ονόματος.

«Πιστεύουμε ότι οι κάτοικοι πρέπει νά κληθούν νά αποφασίσουν μέ μυστική ψηφοφορία αν εγκρίνουν ή όχι τήν αλλαγή του ονόματος. Εμείς κάναμε έρευνα η οποία απέδειξε πώς η πλειοψηφία τών κατοίκων δέν εγκρίνει τήν αλλαγή του ονόματος. Επομένως τυχόν αλλαγή του ονόματος θά είναι μιá πράξη άκρας αντιδημοκρατική και αυθαίρετη.

«Μερικοί λένε ότι η αλλαγή πρέπει νά γίνει γιά νά τιμηθεί ο αείμνηστος πρόεδρος Μακάριος. Εμείς γνωρίζουμε ότι ο Μακάριος ήταν σύμβολο ενότητας και όχι διασπάσεως. Ποτέ δέν θά δεχόταν ο Μακάριος νά

«Εκτός τούτου όταν ζούσε και του έγινε πρόταση γιά νά ονομασθεί τό χωριό μας Μακαρία τό απέρριψε. Πώς είναι δυνατό νά λέτε ότι ακολουθείτε τίς υποθήκες του Μακαρίου και αυτή του τήν επιθυμία νά μήν τήν σεβασθείτε; Προς επιβεβαίωση τών ανωτέρω επικαλούμεθα τήν μαρτυρία του Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου που ήταν παρών στη συνάντησή μας μέ τον Πρόεδρο Μακάριο.

«Αν τό χωριό μας μετονομασθεί εστιαστικά και αντιδημοκρατικά σέ Μακαρία τὰ κόκκαλα του σησπράτη Μακαρίου θά τρίξουν στό Θρονί. Από σύμβολο ενότητας θά γίνει σύμβολο διασπάσεως και διχόνοιας.

«Τέλος θά θέλαμε νά τονίσουμε ότι η προσπάθεια αλλαγής του ονόματος του χωριού μας κατευθύνεται από 2—3 παράγοντες του χωριού μας οι οποίοι θέλουν νά πουλήσουν εκδούλευση και νά φανούν βασιλικότεροι του βασιλέως. Η ενότητα των κατοίκων του χωριού μας δέν τους ενδιαφέρει. Ούτε νοιάζονται γιά τὰ τεράστια προβλήματα που θά δημιουργήσει τυχόν αλλαγή του ονόματος του χωριού μας.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ
25.8.82

Σε άρθρο της η εφημερίδα Σημερινή (25.8.82) δημοσιεύει ανοικτή επιστολή προς τον τότε πρόεδρο υπογεγραμμένη από αντιπροσώπους των εθnikofρόνων σωματείων. Μεταξύ άλλων αναφέρουν πως η πλειοψηφία των κατοίκων δεν επιθυμεί να μετονομαστεί η κοινότητα.

Αρχικά για συναισθηματικούς λόγους, και Έπειτα οι Κυβίδες δεν ήταν το μόνο χωριό που μεταφέρθηκε επί Μακαρίου (Κορφή, Θελέτρα, Στατός, Μαθηκολώνη) και κανένα από αυτά δεν μετονομάστηκε. Γι' αυτό θα διατηρούσαν την ονομασία ως έχει.

Σήμερα

- Το κοινοτικό συμβούλιο βρίσκεται σε συνεχή επαφή με το Γεωλογικό τμήμα Λευκωσίας ούτως ώστε να δώσουν άδεια για την αναπαλαίωση των σπιτιών όπως ήταν πριν το 1971.
- Ήδη ξεκίνησαν κάποιες μεμονωμένες προσπάθειες αναπαλαίωσης που όμως δεν μπορούν να ολοκληρωθούν λόγω της επικινδυνότητας όπως χαρακτηρίστηκε τότε του χωριού.
- Ο κοινοτάρχης δήλωσε πως στο παλιό χωριό υπάρχουν ίχνη της ιστορίας και του πολιτισμού μας, που αφήνουν άφωνο τον επισκέπτη, όντας ιστορικά κειμήλια με ηλικία μισού αιώνας. Επιτέλους όλα αυτά πρέπει να καταγραφούν καθώς η μικρο-ιστορία δείχνει το δρόμο προς τη μακρο-ιστορία.

Βιβλιογραφία

Από τα Τοπικά Αρχεία

- Αρχεία Κοινοτικού Συμβουλίου.
- Αρχεία της Εκκλησίας Αγίου Παντελεήμονος.
- Εφημερίδες της εποχής (ΠΑΤΡΙΣ, ΜΑΧΗ, ΑΓΩΝ, ΣΗΜΕΡΙΝΗ, ΧΑΡΑΥΓΗ, ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ, 1960-1982).
- Συνεντεύξεις από κατοίκους της περιοχής (Ανδρέας Τσιουπανής, Ανδρέας Θεοχάρους, Χριστίνα Σωτηρίου).

Γενική Βιβλιογραφία

- Γιώργος Καρούζη, Περιδιαβάζοντας την Κύπρο, (Λευκωσία: ΣΕΛΑΣ, 2001), σελ. 204-205.
- Δήμος Βύρωνος, Από τις Παλιές στις Νέες Κυβίδες, (Λεμεσός 2001), σελ. 114-120.
- Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια, τόμος 7, (Λευκωσία: Εκδόσεις Φιλόκυπρος, 1987), σελ.81.